TORNIONLAAKSON MUSEO
TORNEDALENS MUSEUM

Viranhaltijapäätös 1165/12.03.03.00.01/2026

Tornionlaakson museon johtaja 12.10.2026 § 138/2026

TLM_Lausunto_SIMO_Hirvimaan datakeskuksen ak_OAS_12102026

Päätöksentekijä Tornionlaakson museon johtaja Kallio-Seppä Titta / museon johtajan sijainen Ylimartimo Teija

Valmistelija arkeologi Puolakka Hanna

SIMO, HIRVIMAAN DATAKESKUKSEN ASEMAKAAVA, OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Simon kunta on pyytänyt Tornionlaakson museon lausuntoa Hirvimaan datakeskuksen asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Lausuntopyynnön liitteenä museolle on toimitettu 20.8.2026 päivätty osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS). Alueellisena vastuumuseona Tornionlaakson museo arvioi kaavan laatimista rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Suunnittelualue sijaitsee Simon kunnan eteläosassa Malininperän ja Vilminperän välisellä alueella, Simon keskusta sijaitsee noin viisi kilometriä hankealueelta etelään. Simojoen sähköasema sijaitsee välittömästi suunnittelualueen pohjois- ja luoteispuolella. Suunnittelualueen läpi kulkee kaksi 400 kV:n voimajohtoa. Alustava suunnittelualue koostuu kahdesta kiinteistöstä ja on pinta-alaltaan noin 58,3 hehtaaria. Tavoitteena on laatia asemakaava, joka mahdollistaa datakeskuksen rakentamisen Hirvimaan alueelle.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaan asemakaavan laadinnassa tukeudutaan kaavoituksen alkuvaiheessa laadittaviin selvityksiin ja tarvittavia erillisselvityksiä laaditaan sitä mukaa kun viranomaisvuorovaikutuksessa niitä edellytetään. Alueelta laaditaan luonto- ja linnustoselvitys sekä mahdollisesti arkeologinen inventointi erillisselvityksinä. Koska alueella ei ole maakuntakaavaa tarkempaa kaavaa, asemakaavan laadinnassa tulee huomioida yleiskaavan sisältövaatimukset.

Suunnittelutilanne sekä rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue sijoittuu Länsi-Lapin maakuntakaavan (2015) alueelle. Alueella ei ole tarkempaa kaavaa. Maakuntakaavassa suunnittelualue sijoittuu *Maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle* (M) ja sisältyy *Maaseudun kehittämisen kohdealueeseen* (mk). Suunnittelualueen läpi on osoitettu oleva *Voimajohto* (z) ja *Voimajohto, uusi* (z). Eteläpuolelle on osoitettu *Jätteenkäsittelykohde* (EJ).

Suunnittelualuetta lähin *valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö* (RKY2009), **Simon rautatieasema** sijaitsee noin viiden kilometrin päässä suunnittelualueen lounaispuolella ja lähin *valtakunnallisesti arvokas maisema-alue* (VAMA2009) **Simon rannikon kulttuurimaisemat** niin ikään lounaassa noin kuuden kilometrin päässä suunnittelualueesta. Lähin maakuntakaavassa osoitettu *maakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö*, **Simojokivarren kulttuurimaisema** sijaitsee 1,5–2,0 kilometriä etelään ja itään

suunnittelualueesta. Alueet on osoitettu maakuntakaavassa *Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeäksi alueeksi* (ma 8139 ja ma 8140). Lähimmät Simojoen yleiskaavassa osoitetut *Paikallisesti merkittävät rakennutun kulttuuriympäristön kohteet* (sr) sijaitsevat Malininperällä, Pohjoispuolentien varrella alle kahden kilometrin päässä. Suunnittelualueella ei tiettävästi sijaitse rakennuskantaa. Ensimmäinen suunnittelualueen läpi kulkeva voimajohto on 1970-luvun puolivälistä ja Simojoen sähköasema on rakennettu 2010-luvun lopulla.

Jotta asemakaavan vaikutuksia rakennettuun ympäristöön sekä maisemaan voidaan arvioida, tulee kaava-aineistossa tunnistaa ja tuoda esiin suunnittelualueen suhde olemassa olevaan kulttuuriympäristöön sekä tunnistaa asemakaavan mahdolliset vaikutukset ja yhteisvaikutukset kulttuuriympäristöön ja valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamiin luonto- ja kulttuuriympäristöihin.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kaavoitettavalta alueelta ei tunneta ennestään muinaismuistolain (295/1963) suojaamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Lähimmät tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ovat **Lähdesuo** (*tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000098292*) alakohteineen, jotka sijaitsevat hankealueesta noin 680–730 metriä etelälounaaseen, sekä rakkakuoppakohde **Meteliharju** (*tunnus muinaisjäännösrekisterissä 1000098292*) joka sijaitsee suunnittelualueesta noin 1,3 kilometrin päässä pohjoiseen.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa mainitaan arkeologinen inventointi osana mahdollisesti hanketta varten teetettävien erillisselvitysten listaa kohdassa 6. Selvitettävät asiat. Arkeologista kulttuuriperintöä ei kuitenkaan mainita kohdassa 8. osana arvioitavia vaikutuksia, jonne se olisi hyvä lisätä.

Hankealueeseen rajautuvilta alueilta on tehty arkeologisia selvityksiä 2017 (Keminmaa-Pyhänselkä voimajohtolinjan arkeologinen inventointi 2017, Museovirasto / Vesa Laulumaa) sekä 2026 (Simo Malininperä, arkeologinen maastoselvitys 2026, Luonto-Mutaset / Aleksi Kelloniemi), joista voimajohtolinjan inventointi ulottuu osittain myös nykyiselle hankealueelle, mutta ei kata sitä kokonaan. Alueelta ei ole ajantasaista ja voimassa olevaa arkeologista inventointia. On mahdollista, ettei Hirvimaan aluetta ole koskaan arkeologisesti inventoitu, mutta alueella on muuta ympäristöään korkeampana kohtana arkeologista potentiaalia. Tämän vuoksi Tornionlaakson museo tulee edellyttämään arkeologisen inventoinnin tekemistä alueelle. Päivitetyn arkeologisen inventoinnin tarve ja alueen mahdollinen arkeologinen potentiaali olisi hyvä lisätä jo nyt osaksi arkeologisen nykytilanteen kuvausta.

Teija Ylimartimo
rakennustutkija, museon johtajan sijainen

Jakelu
Simon kunta
Museovirasto, Kulttuuriympäristön suojelu yksikkö
Lupa- ja valvontavirasto